

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 14^{ΗΣ} ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1948

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΝΣΤ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

Τὸν ἀσθενοῦντα Πρόεδρον ἀνεπλήρωσεν ὁ κ. **Ἰ. Πολίτης**, ἀντιπρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας.

ΚΥΡΩΣΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ

Ἀνακοινοῦται ὅτι διὰ Β. Διατάγματος ἐκυρώθη ἡ ἐκλογή τοῦ κ. **Ἀντ. Λιγνοῦ** ὡς ἀντεπιστέλλοντος μέλους τῆς Ἀκαδημίας καὶ τοῦ **Gabriel Millet** ὡς ξένου ἐταίρου αὐτῆς ἐν τῇ τάξει τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Καλῶν Τεχνῶν.

ΜΗΝΥΜΑΤΑ - ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς ἀνακοινοῖ τὸ ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας ἀποσταλὲν μήνυμα πρὸς τὰς μαχομένας ἐθνικὰς δυνάμεις διὰ τοῦ ὁποίου ἐκφράζει τὴν εὐγνώμονα χαρὰν τῆς διὰ τὰ νέα ἔνδοξα κατορθώματα αὐτῶν ἐναντίον τῆς κατὰ τοῦ Ἔθνους ἀνταρσίας.

Ὅμοίως τὸ ἀποσταλὲν συγχαρητήριον ἔγγραφον πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Ὁρθόδοξον Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίοις τοῦ νέου μεγάρου τῆς πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. **Σπ. Δοντᾶς** παρουσίασε τὸ βιβλίον τοῦ κ. Κ. Χαριτάκη «Τὸ βιβλίον τῆς μητέρας, ὑγιεινὴ καὶ διαιτητικὴ τῆς μητέρας καὶ τοῦ παιδιοῦ», διὰ τῶν ἐξῆς¹.

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τὸ σύγγραμμα τοῦ καθη-

¹ Ἡ παρουσίασις ἐγένετο τὴν 15 Ἀπριλίου 1948.

γητοῦ τῆς Παιδολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Θεσσαλονίκης κ. Κωστῆ Χαριτάκη «Τὸ βιβλίον τῆς μητέρας, ὑγιεινὴ καὶ διαιτητικὴ τῆς μητέρας καὶ τοῦ παιδιοῦ».

Τὸ βιβλίον τοῦτο, προοριζόμενον διὰ τὴν ἑλληνίδα μητέρα καὶ τὴν ἑλληνικὴν οἰκογένειαν γενικῶς, ἐγράφη εἰς τὴν δημοτικὴν, διὰ νὰ εἶναι καταληπτὸν εἰς ὅσον τὸ δυνατόν εὐρύτερον κύκλον.

Εἰς 358 σελίδας καὶ 88 εἰκόνας ἐκτίθενται, κατὰ τρόπον ἐκλαϊκευτικόν, αἱ ἀπαραίτητοι ἐπιστημονικαὶ γνώσεις καὶ αἱ χρήσιμοι ὁδηγίαι καὶ πληροφορίες διὰ τὴν μητέρα καὶ τὸ παιδί, ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του μέχρι καὶ τῆς μαθητικῆς ἡλικίας.

Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ βιβλίου περιλαμβάνει τὴν κληρονομικότητα, τὴν ἐγκυμοσύνην, τὴν εὐγονίαν, τὴν ὑγιεινὴν καὶ διαιτητικὴν τῆς ἐγκύου καὶ τὴν καλλιπαιδίαν.

Τὸ δεύτερον μέρος τὴν μητροκομίαν καὶ βρεφοκομίαν, τὸ τρίτον τὴν νηπιοκομίαν, τὸ τέταρτον τὴν ὑγιεινὴν τῆς μαθητικῆς ἡλικίας καὶ τὸ πέμπτον πρόχειρον οἰκιακὴν ἰατρικὴν καὶ πρᾶκτικὰς στοιχειώδεις γνώσεις περὶ νοσηλείας, τῶν ἀπαραιτήτων φαρμάκων καὶ τῶν πρώτων βοηθειῶν.

Εἰς τὸ τέλος δὲ προστίθεται, ὡς παράρτημα, ἐν τετραδίων τῆς ὑγείας τοῦ παιδιοῦ, διὰ νὰ σημειώσῃ ἡ μητέρα ὅλας τὰς χρησίμους πληροφορίες, ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ καὶ πέραν, περὶ τοῦ βάρους τοῦ σώματος, τοῦ ἀναστήματος, τοῦ θηλασμοῦ καὶ ἄλλων γινομένων ἐμβολιασμῶν, τοῦ βαδίσματος, τῆς ὀδοντοφυΐας, τῆς ἀρχῆς τῆς λειτουργίας τοῦ λόγου καὶ τῆς ψυχικῆς προόδου τοῦ νηπίου.

Εὐκόλως διακρίνεται ὅτι τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶναι προῖον μακροῦς ἐπιστημονικῆς ἐργασίας καὶ πολυετοῦς πείρας, καθὼς καὶ μεγάλης στοργῆς τοῦ συγγραφέως πρὸς τὸ παιδί. Εἶναι ἄλλως τε πολὺ γνωστοὶ οἱ ἀγῶνες, τοὺς ὁποίους ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καταβάλλει ὁ κ. Χαριτάκης διὰ τὴν ὑγείαν τῶν παιδιῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Κάθε μετὰδοσις ὀρθῶν ἐπιστημονικῶν γνώσεων, φυσιολογίας καὶ ὑγιεινῆς, συντελοῦσα εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς μορφώσεως τῶν γυναικῶν τῆς Ἑλλάδος, εἶναι ἔθνικὴ εὐεργεσία, τόσον δὲ μεγαλύτερα, ὅσον εὐρύτερος εἶναι ὁ κύκλος τῆς μεταδόσεως τῶν γνώσεων τούτων εἰς τὰς λαϊκὰς τάξεις καὶ μάλιστα, ὅταν ἀφοροῦν εἰς τὴν ὑγείαν τῶν παιδιῶν. Διότι, καὶ πρὶν ἢ προστεθῇ ἡ ἐσχάτως ἐνσκήψασα φοβερὰ καταδίωξις τῶν παιδιῶν μας ὑπὸ τῶν διαφόρων ἐχθρῶν τῆς πατρίδος, αἱ ἀπώλειαι τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἐκ νόσου ἦσαν τεράστιαι ἐν Ἑλλάδι, ἐπιβαρύνουσαι εἰς μέγαν βαθμὸν τὴν στατιστικὴν.

Δυστυχῶς δὲ πολὺ μεγάλη ἀναλογία θανάτων τῆς βρεφικῆς ἡλικίας ὀφείλεται ὄχι εἰς ἔλλειψιν τροφῆς, δηλαδὴ εἰς ὑποσιτισμόν, ἀλλὰ εἰς κακοσιτισμόν, ἕξ ἀμαθείας τῶν μητέρων πῶς νὰ θρέψουν τὰ βρέφη των.

Εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον σκοπὸν θὰ βοηθήσῃ πολὺ τὸ παρὸν βιβλίον, περιέχον πῶς πολλαὺς πολυτίμους πληροφορίες καὶ ὁδηγίας διὰ τὴν μητέρα, ὥστε σὺν τῷ χρόνῳ

νά διαδοθῶν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον αἱ σχετικαὶ γνώσεις ὑγιεινῆς τοῦ παιδιοῦ εἰς τὰς λαϊκότερας τάξεις τῆς χώρας, αἱ ὁποῖαι καὶ ὑφίστανται τὰς μεγαλύτερας καταστροφὰς τῆς βρεφικῆς ἡλικίας.

Ὁ κ. Σπ. Δοντᾶς παρουσίασεν ἀκολούθως τὸ βιβλίον τοῦ κ. Ν. Ταπτᾶ «*Ἀναπνοὴ καὶ ἀνθρωπίνη μηχανή*», διὰ τῶν ἐξῆς¹.

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἀξιόλογον μονογραφίαν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει διαπρεποῦς ὁμογενοῦς ἱατροῦ κ. Νικ. Ταπτᾶ, ὑπὸ τὸν τίτλον «*Ἀναπνοὴ καὶ ἀνθρωπίνη μηχανή*», ἐκδοθεῖσαν γαλλιστὶ εἰς Παρισίους, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, μετὰ προλόγου τοῦ διασήμου καθηγητοῦ τῆς ὠτορινολαρυγγολογίας καὶ μέλους τῆς Ἱατρικῆς Ἀκαδημίας τῶν Παρισίων κ. Lemaitre.

Τὸ βιβλίον τοῦτο, ἐκ 220 σελίδων, μετὰ πολλῶν εἰκόνων, ἀποτελεῖται ἐκ δύο μερῶν. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος ἐκτίθεται ἡ φυσιοπαθολογία τῶν ρινικῶν κοιλοτήτων καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτῶν. Ἐξετάζονται τὰ μηχανικὰ φαινόμενα, τὰ προκαλούμενα ὑπὸ τοῦ διερχομένου ἀέρος κατὰ τοὺς δύο χρόνους τῆς ἀναπνοῆς, τὴν εἰσπνοὴν καὶ τὴν ἐκπνοὴν. Ἐν συνεχείᾳ δὲ ἡ ἀνατομικὴ τῶν ρινικῶν ὁδῶν, ἡ φυσιολογία τῶν εὐσταθιανῶν σαλίγγων καὶ ὁ μηχανισμὸς τῆς προφυλάξεως τῶν ὠτων ἀπὸ τῆς εἰσόδου ξένων οὐσιῶν κατὰ τὴν ρινικὴν ἀναπνοὴν, ὅπως συμβαίνει π.χ. κατὰ τὴν ὄχι καλὴν ἀπόμυξιν, ὅτε παθογόνα μικροβία μεταφέρονται εἰς τὸ οὖς. Ἐπίσης ἐξετάζεται ἡ αἰσθητικότης τῆς ρινὸς καὶ τὰ σχετικὰ ἀντανεκλαστικὰ φαινόμενα καὶ τέλος ἡ ἐπίδρασις τῆς ἀναπνοῆς ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας, τῆς ἀρτηριακῆς πίεσεως καὶ τῆς ζωτικῆς χωρητικότητος τῶν πνευμόνων.

Τὸ δεύτερον μέρος τοῦ βιβλίου περιέχει κλινικὰς ἐφαρμογὰς τῆς ρινικῆς φυσιοπαθολογίας ἐπὶ τῶν παθήσεων ρινὸς καὶ ὠτων, καθὼς καὶ ἐπὶ καρδιακῶν καὶ πνευμονικῶν νόσων.

Εἰς τὸ ἔργον τοῦ αὐτοῦ ὁ κ. Ταπτᾶς περιέλαβε τὰ πορίσματα τῆς μακροτάτης κλινικῆς πείρας του, ἱατρικῆς καὶ χειρουργικῆς, ὀλοκλήρου πεντηκονταετίας. Ἐξετάζων δ' οὗτος ἐν τῷ προοιμίῳ τὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἔχει διὰ τὸν ὄργανισμὸν ἡ κατάστασις καὶ ἡ λειτουργία τῶν ρινικῶν κοιλοτήτων, γράφει ὅτι ἐφ' ἐκάστου ἀτόμου ὁ βαθμὸς ἀναπτύξεως τοῦ θώρακος καὶ τῆς ρινικῆς κοιλοτήτος δεικνύει τὴν σύστασιν—ἀνατομικὴν καὶ λειτουργικὴν—τῆς ζώσης ταύτης μηχανῆς, ὡς καὶ τὴν ἰκανότητα πρὸς ἀπόδοσιν ὠφελίμου ἔργου καὶ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς της, ὑπὸ κανονικοῦς ὅρους λογικῆς χρήσεως.

Ἡ ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἐπίβλεψις τῆς ἀναπνοῆς, ὥστε αὕτη νὰ γίνεται

¹ Ἡ παρουσίασις ἐγένετο τὴν 15 Ἀπριλίου 1948.

αὐτομάτως, ἀλλὰ καὶ λογικῶς, δι' ὑγιῶν ρινικῶν κοιλοτήτων, δύναται νὰ ἐπιτύχη χάρις εἰς τὰς μεγάλας ἀνακαλύψεις τῶν πειραματικῶν ἐπιστημῶν καὶ ὑπὸ τοὺς κανονικοὺς ὄρους τῆς ζωῆς, τὴν ἀνακαίνισιν τῆς ἀνθρωπίνης μηχανῆς, ἣτις ἔχει πολὺ ἀπογυμνωθῆ διὰ μέσου τῶν αἰῶνων ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων μεταβολῶν τῆς κατὰ συνθήκην πολιτισμένης ζωῆς.

Πλὴν τῆς παρουσίας μονογραφίας, ὃ συγγραφεὺς ἔχει καὶ παλαιότερας, ἀξίας λόγου ἐπιστημονικὰς ἐργασίας, ὡς τὴν μέθοδον διανοίξεως τοῦ μετωπιαίου κόλπου πρὸς θεραπείαν χρονίων διαπυήσεάν του, τὴν χειρουργικὴν θεραπείαν ὀξείων φλεγμονῶν τῶν κόλπων τοῦ προσώπου καὶ τοῦ μέσου ὠτός καὶ τὴν μέθοδον ὀλικῆς ἐξαιρέσεως τῶν ἀμυγδαλῶν ἄνευ χρήσεως κοπτερῶν ἐργαλείων.

Ὁ κ. Ταπτᾶς εἶναι ὁ κορυφαῖος τῶν ἐν Τουρκίᾳ ὀτορινολαρυγγολόγων ἰατρῶν, ὑψηγῆτις εἰς καθηγητικὴν ἔδραν τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ Διευθυντὴς τῆς οἰκείας Κλινικῆς, ἔτι δὲ πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τῶν Ἐθνικῶν Νοσοκομείων Βαλουκλῆ. Διετέλεσε δὲ καὶ μέλος τῆς μεγάλης Τουρκικῆς Ἐθνοσυνελεύσεως. Δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι ὁ κ. Ταπτᾶς τιμᾷ τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα ἐν Τουρκίᾳ καὶ παρέχει πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τοὺς ἐκεῖ ὁμογενεῖς.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΜΗ ΜΕΛΩΝ

BOTANIKH.— Encore une nouvelle espèce de chêne en Grèce. *Quercus euboïca*, spec. nov. (Forme, anatomie, répartition géographique, tempérament et exigences, importance au point de vue forestier)*, par **J. C. Papaïoannou**¹. Ἀνεκoinώθη ὑπὸ τοῦ κ. Ἰω. Πολίτου.

I. CLASSIFICATION SYSTÉMATIQUE

Suivant la monographie de A. Camus² sur le genre *Quercus* le nouveau chêne du nord-est de l'île Eubée appartient au sous-genre *Euquercus* Hickel et A. Camus et la section *Cerris* Spach, à la sous-section *Macrolepides* A. Camus et à la série *Castaneaefoliae* A. Camus. D'après la « Monographie der Eichen Europas und des Mittelmeergebietes » par O. Schwarz³ il doit être

* Ι. Κ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ. — Ἀκόμη ἐν νέον εἶδος ὄρυς ἐν Ἑλλάδι. Ἡ Εὐβοϊκὴ ὄρυς. (Μορφή, ἀνατομία, γεωγραφικὴ ἐξάπλωσις, βιολογικαὶ ιδιότητες, δασοπονικὴ σημασία).

¹ Ἡ ἀνακοίνωσις ἐγένετο τὴν 26 Φεβρουαρίου 1948.

² Les chênes. Monographie du genre *Quercus*, Paris 1936-1938.

³ Monographie der Eichen Europas und des Mittelmeergebietes 1936. Le texte se référant au sous-genre *Cerris* (Spach)Örst n'a pas été encore publié d'après mes informations.